

In twee voorafgaande artikelen heb ik mij bezig gehouden met den aanval van Ds Kapteyn in „Het Gereformeerd Kerkblad voor Drente en Overijssel" op de zaak der evangelisatie gedaan. Eerst heb ik gepoogd zijne speciale opmerkingen aan het adres van deze rubriek in „De Reformatie" te beantwoorden. Vervolgens heb ik hem critisch gevolgd bij zijne meer algemeene beschouwingen, die hem brachten tot de driedelige beschuldiging: de tegenwoordige opvatting der evangelisatie is in strijd met Gods Woord en een gevaar voor kerk en

¹⁾ J. H. Scheps, *Het Mammonisme in de christelijke vakbeweging*.

wereld beide. Thans rest mij nog de motieven te toetsen, die de geachte schrijver verder voor deze ernstige stellingen heeft aangevoerd. Zij zijn door hem bijeengebracht in een artikel „Eenzijdigheid van inzicht omtrent de verhouding van kerk en wereld”. Laat ons naar hem luisteren:

„Wij vreezen, dat wij, gereformeerde menschen, in den tijd, die staat in het teken van de Evangelisatie, gevaar loopen ons niet vrij te houden van de eenzijdigheid en oppervlakkigheid, die vele christenen buiten het gereformeerd kerkelijk leven, ten opzichte van hun roeping tegenover de wereld, blijken te bezitten. Deze eenzijdigheid en oppervlakkigheid n.l. dat de roeping van de kerk en van de christenen tegenover degenen, die buiten zijn, hoofdzakelijk, ja bijna uitsluitend bestaat in het „doen van methodische en gesystematiseerde Evangelisatie. D.w.z. dat [wij, geloovige Christenen, feitelijk slechts dan ons kwijten van onzen plicht, „als we doen aan tractaatverspreiding, huisbezoek, „straatprediking, etc.”

Dat de quaestie van de verhouding der geloovigen tot de wereld Ds Kapteyn vrees haart, is gemakkelijk te verstaan.

Hier toch dreigen groote gevaren.

Daar is het gevaar voor wereldgeleijkvormigheid. De Synode deed mede daartegen „Het Geloofnis” uitgaan.

Daar is het gevaar voor onzijdigheid.

Dat de geloovigen de wereld maar „de wereld” laten.

Dat zij in hun vrijen tijd de krant lezen en houtjes hakken.

Dat zij vergeten, dat Christenroeping nog wat meer vraagt dan burgerdeugd.

Maar een gansch ander gevaar spookt langs de ramen van de Zwolsche pastorie.

Ds Kapteyn vreest, dat onze steden en dorpen onder traktaatjes zullen insneeuwen.

Hij vreest, dat de dagen zullen komen, dat de eene helft der bevolking bij de andere op huisbezoek is.

Hij vreest tegen iederen lantaarnpaal een straatprediker te zien leunen.

Eén blik in de werkelijkheid is voldoende om deze eigenaardige vrees te genezen.

Volgens ons Jaarboek hebben wij in ons land 711 Geref. Kerken. Hoevele van deze 711 kerken zullen een begin van systematische evangelisatie hebben? Onze kerken tellen 228707 belijdende leden. Hoevele daarvan nemen aan systematische evangelisatie deel? Zelfs bij eene zeer ruime schatting zal toch dadelijk in het oog vallen, hoe ongegrond de vrees van Ds Kapteyn is.

Voortredende wijst Ds Kapteyn op conclusie II van het eerste Geref. Congres voor Evangelisatie, waarin wordt uitgesproken:

„De arbeid is noodzakelijk, uit kracht van het bevel, het voorbeeld en de belofte van onzen Heere Jezus Christus”.

Die conclusie geeft hem het volgende in de pen:

„Op die lijn voortgaande staat het thans in veler gedachten zóó, dat als ge niet met uw gansche hart sympathiseert met dien gesystematiseerden „Evangelisatiearbeid, ge gehouden wordt voor iemand, die geen barmhartigheid kent voor de „wereld der van God vervreemden, ge geen navolger „zijt van Christus en ongehoorzaam aan Zijn bevel.”

Zie ik goed, dan is ook deze passage door vrees ingegeven. Zoo straks was het de vrees, dat ons volk veevangeliseerd zou worden.

Nu is de vrees voor verkettering aan het woord. Inderdaad bestaat er in onzen tijd wel eenige aanleiding tot die vrees.

Maar in dit geval is zij weinig gegrond, want verketteren ligt niet op de lijn der evangelisatie.

De beschouwing van Ds Kapteyn biedt weinig houvast voor bespreking.

Ze heeft daartoe een te onsolide basis.

Ds Kapteyn denkt, dat velen denken...

D.w.z. dat Ds Kapteyn hier aan het strijden is met zijn eigen gedachte.

Hij argumenteert tegen zijn eigen gedachtebeeld. Hij strijdt met zichzelf.

Het ligt niet op mijn weg mij daarin te mengen.

Een weinig verder zegt de schrijver dan, van den door de kerk te organiseren evangelisatiearbeid, het volgende:

„En men beroept zich daarbij wel zeer weinig, „maar dan toch op sommige uitdrukkingen in de „H. Schrift.”....

Als u over iederen tekst, waarop men zich voor de evangelisatie beroept, een preek moest maken, Ds Kapteyn, dan zou u geen tijd meer hebben om in „Het Geref. Kerkblad voor Drente en Overijssel” artikelen te schrijven. Laat ik mij alleen maar eens houden aan de bron, die u telkens aanhaalt, namelijk de Handelingen van het Congres voor Gereformeerde Evangelisatie. Ik heb geprobeerd de daarin aangehaalde teksten te tellen, maar heb het moeten staken. Het begint al op de Begroetings-samenkomst, dan in de Openingsrede en verder vooral in de massieve referaten van Bavinck en

Kuyper, om meer niet te noemen. Heusch, deze bewering van u maakt kant noch wal. Maar laat ons zien. Ds Kapteyn vervolgt zijn zin:

„... en hij voorkeur op de gelijkenis van den „maaltijd, toen de heer zijn knechten uitzond op de „straten en in de stegen en langs de wegen om de „menschen te dwingen om in te komen. En gaarne „gebruikt men ook het woord van den Heiland: „Predikt het Evangelie allen creaturen. Men mag „zich o.i. voor den Evangelisatiearbeid op deze „woorden niet beroepen”

Nemen wij eerst de gelijkenis van den maaltijd. Op het Congres voor Evangelisatie beriep Ds Brummekamp zich op dit Schriftgedeelte.

Prof. Bavinck beriep er zich eveneens op.

Ds K. Fernhout Mzn. heeft aan deze gelijkenis een belangrijke brochure gewijd, die onder den titel: „Ga uit!... Breng ze in!” verscheen bij de firma W. Kirchner te Amsterdam. Daarin lees ik op bladzijde 9:

„Kón onze Heere Jezus Christus ons nadrukkelijker last geven tot den arbeid der Evangelisatie dan Hij het deed in deze woorden?”

Is daarmee de exegese en de toepassing van deze gelijkenis uitgemaakt?

Neen, maar Ds Kapteyn kan zich van deze exegese niet afmaken met een bloot: o.i. niet op den evangelisatiearbeid van toepassing. Hij maakt het zich al te gemakkelijk.

Nu de tweede tekst.

Moody merkte er bij op: God zegt niet: „Predikt het Evangelie aan de uitverkorenen, maar aan alle creaturen”.

Prof. Kuyper beriep op het bovengenoemde congres zich ook op dezen tekst: „over de roeping der Kerk om het Evangelie te prediken aan alle creaturen, bestaat bij ons wel geen twijfel”, en enkele pagina's verder herhaalt hij dit nadrukkelijk in directe betrekking op den kerkelijken evangelisatiearbeid.

Alweer de zaak is daarmee niet afgehandeld.

Wanneer Ds Kapteyn kan aantonen, dat „niet weten = weten” (zie vorig artikel) en dat „alle creaturen = niet alle creaturen”, dan zal ik daarnaar luisteren. Maar met een „o.i. niet van toepassing” ben ik niet tevreden.

Daarmee is dan de argumenteering van Ds Kapteyn afgelopen. Ze is volslagen negatief. Twee teksten, die o.i. voor den evangelisatiearbeid worden aangevoerd, zijn „o.i. daarop niet van toepassing”, klaar! En nu fluks een conclusie daarop gebouwd: „De Evangelisatie is in strijd met Gods Woord en een gevaar voor kerk en wereld beide”.

Ik neem de zaak niet tragisch op.

Ik geloof gaarne aan de goede intentiën van Ds Kapteyn. Hij meende, dat een dartel schaap uit de kudde sprong. Hij wilde het gaarne terechtbrengen.

Daartoe was 'n kluitje — indien noodig — genoeg geweest.

Nu probeerde hij in te grooten ijver het een rotsblok na te slingeren.

En de echo van dien plof galmde door „Het Geref. Kerkblad voor Drente en Overijssel”.

N. B.

Zendingskerk en Zendende Kerk.

Dat een zendingskerk, indien zij de plicht der zelfuitbreiding en der zelfverzorging verstaat, ook zichzelf regeeren moet, zal geen tegenspraak vinden. Vooral wij Gereformeerden heffen de vaan van de zelfregeering hoog op; de zelfstandigheid der plaatselijke kerk is bij ons zoo goed als een leerstuk: ook de hulpbehoevende kerken, die soms groote bijdragen van de zusterkerken ontvangen om te kunnen blijven bestaan, handhaven toch, en met recht, hun autonomie. Zullen wij dan aan de zendingskerk het recht der zelfregeering ontzeggen? Dat is onmogelijk. Hoe heeft het de Gereformeerde Kerken in de dagen der Republiek gedrukt, om in verschillende opzichten van den staat afhankelijk te zijn! De politieke commissarissen zijn terecht een nachtmerrie geworden. En gelijk wij nu niet meer duldten, dat de staat zich bemoeit met kerkelijke zaken, zoo handhaven wij ook als één der grondbeginselen van ons kerkrecht, dat de ééne kerk niet over de andere mag heerschen; dus de zendende kerk ook niet over de zendingskerk!

Dit principe wordt waarlijk niet alleen door de Gereformeerde zending aanvaard; het is gemeengoed. Maar nu is het wel opmerkelijk, dat het in de praktijk zoo goed als niet tot uitvoering komt. Ook de zending kan lijden aan machtswellust!

Werkelijk zichzelf regeerende kerken zijn er dan ook op het zendingsveld maar zeer enkelen. Iemand die er een grondig onderzoek naar instelde, vond er maar één n.l. in Japan. Moge dit nu ook overdreven zijn, dan zegt het feit, dat men er naar zoeken moet, reeds genoeg.

De verhouding van de zendingskerk tot de zendende kerk is een moeilijk vraagstuk. In den eersten tijd toopt alles vanzelf; de inlandsche Christenen zijn vol dankbaarheid jegens hun geestelijke vaders; zij gevoelen zichzelf ook niet in staat hun kerk te regeeren; daarbij zijn zij finantieel niet sterk genoeg om zelfstandig te zijn. Maar spoedig

kan alles veranderen; de geest van den tijd dringt in de kerk; het zelfbesef ontwaakt; de hand met de „vreemdelingen” d.z. de zendelingen, gaat knelen; en vooral wordt de toestand soms spannend, indien er Inlanders van hooge positie en groote bekwaamheid tot het Christendom worden bekeerd, en in de inlandsche kerk een vooraanstaande plaats krijgen.

Wat moet er nu gedaan worden?

Eenerzijds zijn er, die de oplossing hierin zoeken, dat zij zulke inlandsche Christenen opnemen onder de leiders der zending; zij krijgen een plaats naast de zendelingen, en hebben dezelfde rechten inzake het leiden van den zendingsarbeid. Inderdaad is hier veel voor te zeggen; de voornamen Inlanders worden tot de gelijken van den zendeling, wat hun gevoel van eigenwaarde moet streelen, en ook den Inlanders zelf voldoen moet; daarbij krijgen zij een inzicht in de moeilijkheid en verantwoordelijkheid van het zendingswerk, en helpen zij de zendingsmannen in het besturen van de kerk.

Toch wordt deze oplossing door anderen veroordeeld, en wel voornamelijk om deze reden, dat de inlandsche kerk op die manier afhankelijk blijft van de zende kerk, ja zelfs die afhankelijkheid versterkt en bestendigd wordt. En loopt men ook geen gevaar, niet om des beginnels wil, maar alleen ter wille van enkele personen, zulke voornamen Inlanders op te nemen in het zendingsregiment? Zoo wordt het een personenkwestie.

Deze bezwaren en nog andere wegen zoo zwaar, dat het wel duidelijk is, dat in die richting de oplossing niet moet worden gezocht. Zelfregeering, d.i. dus vrijheid en zelfstandigheid der kerk, blijft het doel; met minder kan die kerk zelf, en ook de zending niet tevreden zijn. Het is trouwens in het belang van het Koninkrijk Gods; geen niet-Christelijk land kan ooit waarlijk Christelijk worden, indien het Christendom een vreemde zaak blijft, gepropageerd en afhankelijk van de „vreemdelingen”. Dr Brown zegt terecht: de sfeer der zending op ieder veld is tijdelijk, maar dat van de inlandsche kerk is blijvend. Ook al kan het noodzakelijk zijn voor de zending, om zeer lang op een bepaalde plaats te blijven, toch mag nooit vergeten worden, dat het doel niet is afdeelingen of ahangsels van de moederkerk te stichten; de kerk in Indië moet zijn een Indische kerk; of wilt ge nader onderscheiden: op Java een Javaansche en op Soemba een Soembaneesche kerk enz.

Toch is het noodzakelijk, dat er een band is en blijft tusschen de zendende kerk en de zendingskerk; mag een dochter haar moeder verloozen? Moet ook niet het stempel der moederkerk op de inlandsche kerk worden gedrukt en gehandhaafd blijven? Zal de inlander inderdaad raad en voorlichting, hulp en steun der Europeanen kunnen ontberen? Is het ook niet gewenscht, ja zelfs noodzakelijk, dat er een goede harmonie is en samenwerking blijft met het oog op de geheele kerstening van het volk? En zoo zijn de vragen te vermenigvuldigen.

Daarom meenen anderen, dat de zelfregeering gehandhaafd moet worden, maar de zendelingen in de inlandsche kerk moeten overgaan; laten zij den Grieken een Griek, den Javanen een Javan worden; zoo is de moeilijkheid ten einde; het beginsel der zelfstandigheid is gered, en toch blijft de band met de zendende kerk door de zendelingen bestaan, die nu leden der zendingskerk zijn. Ook zoo dreigt er echter een groot gevaar, en wel van onwaarschijnlijkheid; men neemt den schijn aan, alsof men de kerk vrijmaakt, en toch blijft de zendingshand in werkelijkheid er zwaar op drukken; bovendien, een zendeling is geen Inlander; hij hoort dus in die kerk niet thuis; hij komt daarbij in een valsche positie te staan tegenover zijn zenders in het moederland, voor wie hij toch arbeid in den Naam des Heeren tot uitbreiding van het koninkrijk Gods; aan wien is hij nu rekenschap verschuldigd: aan de zendende kerk, die hem uitzond, of aan de zendingskerk, waarvan hij lid werd? aan beiden kan toch niet.

Dr Uemara van de Japansche kerk, zeide het dan ook naar waarheid:

„De zendelingen, die zich vereenigen met onze presbyteries, zijn in den waren zin des woords geen integreerende deelen van de Japansche kerk. Zij zijn leden in naam, maar inderdaad staan zij onder controle van een buitenlandse organisatie. De kerken, die op zulk een wijze aan de zending blijven gehecht, zijn slechts in naam onder de controle van hun eigen kerkeraad. De werkelijke macht over hen berust dan bij de zending. Niets kan er dan worden gedaan zonder toestemming van den zendeling.”

Laten wij de Inlanders dus niet trachten te bedriegen!

Hoe moet dan de betrekking zijn tusschen de zending en de zendingskerk? Er moet een band zijn, doch een band, die op vrijheid berust, van vrijheid uitgaat en vrijheid bedoelt. Er zij een vrijwillige samenwerking in den geest van dankbaarheid, liefde en vertrouwen. Eenerzijds beproeve de zendende kerk niet op eenigerlei wijze de zendingskerk toch te knechten en er de baas over te spelen; maar anderzijds meene de laatste niet, dat zij nu maar doen kan, alsof er de zending niet geweest is, en nog is, om verder te werken aan de komst van het koninkrijk Gods in dat land.

Er dr
maken
Inlanders
Heilige C
verkeerd
plukken,
gewoon
om het
kiezen, t
er toch
ook kost
Wij ei
van Voe
deling
de Zend
het volg
„D
plaat
plaat
kerk
haar
niet
eigen
over
als k
de t
dwim
kerke
plaat
rende
Ook b
„de
vanw
voort
denti
sicaa
verkr
geloof
tuor
zoud
van
bepa
moge
Dat b
te sterk
er wel e
derkerk
heidenen
van men
Moge
zoo rijk
dig allen
tot zelfs
Ds
In „Fr
van Lee
D. van
Op
Munn
beno
Me
terste
neer
wach
zelve
den c
raktes
Bij
goed
knoo
vorig
verw
Ha
Munn
land
en v
heves
zullen
Go
moge
gesta
En
Vade
door
verlo
Gaarne
is v
schillend
en ijver
dat hij z
sluiten
meen zu
hij kon.
bedeeld.
Wie d
de laatste
figuren,
beginsel
bleef hij
ook wee
Dat al
Maar c
Zijn „
Wat h
en part
geholpen

jd dringt
and met
aat knel-
pannenl,
n groote
bekeerd,
de plaats

n zoeken,
en onder
ts naast
en inzake
erdaad is
Inlanders
wat hun
ook den
rijen zij
voordelijk
j de zen-
kerk

en veroor-
n, dat de
lijk blijft
heid ver-
ook geen
alleen
voornamen
ent? Zoo

oo zwaar,
ng de op-
regering,
kerk, blijft
f, en ook
uwens in
geen niet-
telijk wor-
mda zaak
e „vreem-
seer der
at van de
het nood-
ng op een
et vergeten
en of aan-
; de kerk
of wilt ge-
ansche en
enz.

n band is
n de zen-
verloof-
moederkerk
en geban-
d raad en
n kunnen
elfs nood-
en samen-
heele ker-
vragen te

ifregering
zendingen
aten zij den
an worden;
eginfel der
t de band
en bestaan,
zoo dreigt
in onwaar-
alsof men
ndingshand
bovendien,
ort dus in
een valsche
in het mo-
den Naam
krijkt Gods;
aldig: aan
of aan de
aan beiden

zeide het
m met onze
des woords
ansche kerk.
ad staan zij
organisatie,
aan de zen-
naam onder
De werke-
de zending
toestemming

hten te be-
tusschen de
t een band
berust, van
zij een vrij-
nkaarheid
eve de zen-
le zending-
er te spelen;
t, dat zij nu
niet geweest
an de komst

Er dreigen groote gevaren bij het zelfstandig maken eener inlandse kerk. De geest, die de inlanders naar de vrijheid drijft, is niet altijd de Heilige Geest; er werken in dit streven meermalen verkeerde factoren; men wil ook wel eens een vrucht plukken, die nog lang niet rijp is. Er is buitengewoon veel wijsheid noodig voor de zendelingen, om het juiste oogenblik der zelfstandigmaking te kiezen, niet te vroeg en niet te laat. Maar het moet er toch toe komen, hoeveel zelfverloochening het ook kosten zal.

Wij eindigen met het aanhalen van de meening van Voetius, die ook op dit terrein geen vreemde deling was. Dr. v. Andel in zijn dissertatie over de Zendingen van Gisbertus Voetius deelt toch het volgende als het oordeel van Voetius mee:

„De arbeid der zending is op een bepaalde plaats voltooid, wanneer de geloovigen daar ter plaatse zich samengevoegd hebben tot een kerk. Deze kerk regeert zichzelf; zij is in het bezit van de haar geschonken kerkelijke macht; zij mag ook niet verdragen, dat een ander zich die macht toe-eigent. Niemand buiten haar heeft eenige rechtsmacht over haar geestelijke aangelegenheden, zoodat zij als kerk vrij bestaat en vrij handelt, dienaren kiest, de tucht uitoefent enz. Niemand kan haar ook dwingen tot verband en correspondentie met andere kerken: zij heeft haar eigen zelfstandigheid. De plaatselijke kerk is een complete, zichzelf regerende, vrije, zelfstandige kerk.”

Ook betoogt Voetius nitdrukkelijk, dat

„de geplante kerken niet verplicht kunnen worden vanwege de aanvaarde weldaad der planting, om een voortdurende en nauwere eenheid en correspondentie met de planter te onderhouden, hetzij classicaal of synodaal. De plantende kerk of de planter verkrijgt niet het recht, om te heerschen over het geloof of de macht en vrijheid der reeds geïnstalteeerde kerk, zoodat zij haar een dienaar des Woords zouden mogen opdringen of haar afhankelijk maken van of verplichten tot correspondentie met een bepaalde kerk, of haar allerlei regelingen zouden mogen opleggen”.

Dat is duidelijke taal, welke wellicht wat al te sterk is; want gelijk wij boven betoogden, is er wel een zedelijke verplichting tegenover de moederkerk en ook met het oog op den nood der heidenen en mohammedanen, in het midden waarvan men verkeert. Doch het beginsel handhaven wij.

Moge de arbeid der zending op Java en Somba zoó rijk gezegend worden van onzen God, dat spoedig allerwege kerken kunnen worden geplant en tot zelfstandigheid gebracht.

J. D. WIELENGA

PERS-SCHOUW.

Ds J. D. van der Munnik officier.

In „Friesch Kerkblad” schrijft Ds H. S. Bouma van Leeuwarden over den ridderslag van Ds J. D. van der Munnik:

Op zijn 70sten jaardag werd Ds J. D. v. d. Munnik tot officier in de orde van Oranje Nassau benoemd.

Met „lintjes” is ’t niet immer zoo, dat een ieder terstond zegt: „dat is verdiend”. Ze dalen soms neer met de grilligheid van een sneeuwvlok: ge verwacht ze hier en ze vallen ginds, zoodat ge van zelve dubbel onderstreept het puntige woord van den ouden Gipsen over het Gereformeerde karakter van puntige ridderorden.

Bij Ds v. d. Munnik staat het anders: hij is goed Gereformeerd, maar zijn lintje of liever: zijn knoop is iet wat Remonstrantsch, want ook bij vorige gelegenheden waren er niet weinigen, die verwachtten zijne benoeming tot ridder.

Hartelijk feliciteert „Friesch Kerkblad” Ds v. d. Munnik met deze koninklijke onderscheiding. Friesland acht hem geëerd, naardat hij verdiend heeft, en we zijn blijde, dat de Heere ook aan hem bevestigt Zijne belofte, van „gennade en eere” te zullen geven.

God geve, dat hij nog lang zijn officiersknoop moge dragen, die zoo geheel past bij zijn officiersgestalte.

En dan aan het eind een ruime ingang in het Vaderhuis, waar genade en eere wordt genoten door allen, die door Christus uit grooten nood zijn verlost.

Gaarne voegt ons blad zijn gelukwensen hierbij.

Ds v. d. Munnik heeft den arbeid in de verschillende gemeenten, welke hij diende, met lust en ijver verricht, maar daarenboven ook gevoeld, dat hij zich niet in een plaatselijke kerk mocht opsluiten. Daarom heeft hij onzen kerken in ’t gemeen zulke kostelijke diensten bewezen. Iets wat hij kon, omdat God hem zoo rijke gaven had toebedeeld.

Wie de geschiedenis van ons kerkelijk leven in de laatste 40 jaren overziet vindt daarin weinig figuren, die zulk een vastheid van beginsel en beginseltoepassing toonen als hij. En daarnaast bleef hij — welk een zeldzame combinatie — toch ook weer soepel in den omgang.

Dat alleen ware reeds een ridderslag waard.

Maar daarbij komt nog iets.

Zijn „onverbeterlijk” optimisme.

Wat heeft hij daarmee kerkelijke vergaderingen en particuliere personen soms uit de narigheid geholpen!

Ik heb een van zijn vrienden hooren zeggen: de omgang met hem is een gedurige maaltijd.

Want zijn optimisme is optimisme des geloofs. Nog is hij groen en frisch, meer dan vele collega's, die dertig jaar jonger zijn dan hij.

Worde hem nog lang een actief en energiek emeritaatsleven door 's Heeren gunst verleend.

De zwarte das.

De „Leidsche Kerkbode”, die voordeelig uit de verbouwing en uitbreiding, welke zij onderging, te voorschijn kwam, doet het volgende „historische” verhaal:

Aan de lieflijke zee kust heeft men bij het wonderlied van de zee wonderlijke dingen.

Domine besluit na lang beraad te gaan preeken in de zwarte das. Toevallig is dat voor het eerst juist de Zondag na het overlijden van Professor Bavinek.

Zondagsmorgens

De gemeente ziet . . . De Kerkeraad ziet . . . Maar men zegt niets. Deze geweldige overgang van wit voor zwart schijnt zonder storm plaats te hebben.

Het duurt weken, ja weken.

Maar daarna trekt één der ouderlingen de stoute schoenen aan, gript al z'n durf in het woord zijner lippen saam en op Domine toetredend vraagt hij bevende wijzend op de zwarte das:

„Hoelang bij Domine de rouw over Professor Bavinek nog wel zal duren?”

Is er ook oorzaak?

„De Gereformeerde Kerk” benijdt onzen kerken den ijver, dien zij betoonen voor Hongarije.

Dit geeft Prof. Bouwman als hoofdredacteur van „De Bazuin” het volgende in de pen:

Een inzender in het Confessioneele blad „De Gereformeerde Kerk”, vraagt naar aanleiding van het bezoek der Gereformeerde professoren en predikanten in de Paaschweek aan Hongarije: „Waarom zulk een belangstelling voor een Kerk als de Hongaarsche, die zeker niet minder vervallen is dan onze Hervormde Kerk, die men den rug toegekeerd heeft”.

Ds Lingbeek antwoordt hierop: „Ja, dat is merkwaardig. Maar wat hierin ook uitkomt, is hoe de Gereformeerden, die toch slechts een afgescheurd stuk uitmaken van onze Gereformeerde kerk, tegenover de buitenlandsche kerk ons en onze Kerk al meer op den achtergrond trachten te dringen, en zichzelf voordoen, als de voortzetting van de oude Gereformeerde kerk.

En als nu straks de Hongaarsche studenten aan de Vrije Universiteit en de Theologische school theologie komen studeeren, wordt het Neo-Calvinisme naar de oude Calvinistische kerken van Hongarije overgebracht.

En intusschen blijft onze kerk dralen met reorganisatie en laat zij zich al meer en meer verdringen.”

Wij stemmen het Ds Lingbeek toe: „Ja, dat is merkwaardig”.

Merkwaardig is het, dat van de Gereformeerde kerken, op wie de Confessioneele broeders zoo steeds het stempel van scheurkerken drukken, een reformatische kracht uitgaat.

Merkwaardig is het, dat des levens stroom de Hervormde Kerk voorbij gaat.

Merkwaardig is het, dat Ds Lingbeek zelf moet erkennen, dat de Hervormde Kerk zich al meer en meer laat verdringen. De oorzaak hiervoor ligt echter niet in de Gereformeerde kerken, maar in de Hervormde kerk zelve, die, gekluisterd door de boeien van eene valsche organisatie, zich niet als Gereformeerde kerk kan openbaren.

De inzender schrijft, dat de Gereformeerde kerken aan de Hervormde Kerk in ons land den rug heeft toegekeerd. Deze voorstelling is niet juist. Niet wij hebben de Hervormde Kerk den rug toegekeerd, maar deze kerk heeft ons den rug toegekeerd, omdat zij de vaders der Afscheiding en der Doleantie, die volgens Gods Woord en de officieele belijdenis der kerk, de kerk wilden reformeeren, hebben uitgeworpen.

Er is bij ons hensch wel belangstelling voor de Hervormde kerk in ons land. Gaarne zouden wij haar willen helpen. Maar zij laat zich niet helpen, omdat zij zich niet als belijdende kerk wil openbaren.

Wij verstaan de moeilijkheden, waarmee de Gereformeerde broeders in de Hervormde kerk hebben te worstelen, en wij hopen van harte, dat de wensch van Ds Lingbeek, dat de Hervormde kerk zich gaat reorganiseeren en zich als Gereformeerde kerk gaat openbaren, in vervulling treedt.

Wij eerbiedigen gaarne het standpunt van Ds Lingbeek, die meent dat er maar eene rechte kerk is in ons land, namelijk de Hervormde kerk, en dat er maar eene echt Gereformeerde groep is in die kerk, namelijk de confessioneele groep.

Maar zou het niet mede aan dat standpunt liggen, dat de Hervormde Kerk op den achtergrond gedrongen wordt, dat de stroom des levens haar voorbij gaat? Men kan ook een utopie najagen.

Scholastica — het geheim van echte studie.

In een oude „Bazuin” vond ik het volgende stukje van Prof. Bavinek:

Hoe moet men studeeren?

Op deze vraag geeft Sydney Smith bij Prof. Van Veen, Kracht tot Arbeid, Groningen 1900, bl. 23, dit aardige antwoord:

De eenige te waardeeren wijze van studeeren is, zoo aandachtig te lezen, dat het etensuur slaat twee uur vóór gij het verwacht; met uw Livius vóór u te zitten en de gazen te hooren anateren, die het Capitool reddden; met eigen oogen te zien, hoe de Carthagsche zoetelaars na den slag bij Cannae de ringen der Romeinsche ridders verzamelen.

den en ze ophoopen tot stapels; en zoo verdiept te zijn in de gebeurtenissen, waarvan gij leest, dat, wanneer er aan de deur van uw studeerkamer wordt geklopt, gij twee of drie seconden noodig hebt, om u te vergewissen, of gij zijt in uw eigen kamer of op de vlakten van Lombardije, starend naar Hannibals voorwaard gelaat en den glans bewonderend van zijn ééne oog.

HEPP

KERKNIEUWS.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Tweetal te:

Delft, K. Schilder te Gorinchem en J. Wijmings te Dronrijp. Middelburg, B. K. M. Hummelen te Heerenveen en J. G. Moijnen te Baarn.

Beroepen te:

Arum, J. v. Loo te Mijndrecht.
Balk en Wijckel, W. A. Wiersinga, cand. te Kampen.
Haastrecht, F. A. den Boef, cand. te Gorinchem.
Krabbenijke P. H., de Jonge te Heerde.
Ootgensplaat, C. M. Huizenga te Hoogerzande.
Schoonoord, S. Neerkes, cand. te Coevorden.

Aangenomen naar:

Nieuwe-Pekela, Jac. Eringa te Engwierum.

Bedankt voor:

Anjum, G. Kraaijwijk te Oudega (Small).
Andel (N.Br.), P. A. Zeilstra te Nieuwveen.
Berkel en Rodenrijs, J. Visscher te Hijaard.

Intrede te:

Leeuwarden, J. Mulder. Tekst.

Emeritaat. De classis Stadskanaal verleende aan Ds W. Fokkens te de Exloermond tegen 1 Juli a.s. eervol emeritaat. — De D. Vrieling te Scheemde heeft bij de classis Winschoten eervol emeritaat aangevraagd.

— Hulp aan vacante gemeenten. Ds W. Fokkens, Emer. pred. van de Geref. Kerk van Tweede Exloermond, heeft zich medio Juli metterwoon te Zuidwolde (Dr.) te vestigen, ten einde de Geref. Kerk aldaar volledig te dienen in allen arbeid van een Dinaar des Woords.

— Te Apeldoorn heeft zich een comité gevormd uit afgevaardigden der Ned. Hervormde Gemeente, Gereformeerde en Christelijk Gereformeerde Kerkeraden, om te geraken tot meerdere wijding van den Christelijken rustdag.

— Herdenking. Vorige week werd in de Geref. Kerk te Zonnemaire herlacht, dat 25 jaren geleden de Kerk tot formatie kwam.

In bijzondere samenkomst sprak de pastor loci Ds. Z. Hoek naar aanleiding hiervan uit 2 Kron. 20.

— Joden-Zending. Ds. W. J. J. Velders, Geref. pred. te Rottevalle, die het beroep naar Amsterdam aannam om daar in de Zending onder de Joden te gaan arbeiden, is voornemens om na zijn intrede in de hoofdstad gedaan te hebben en alvorens tot zijn werk in te gaan naar Leipzig te vertrekken. Hij zal hier dan een tijdlang studeeren aan Institutum Judaicum, evenals Ds. J. van Nes, thans te Den Haag, gedaan heeft.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:

Albeende, D. Jacobs te Nijkerkerveen.
Baambrugge, J. J. Woldendorp te Hageteijn.
Charlois, T. L. Kroes te Workum.
Echteld, S. J. de Hoest te Bunschoten.
Langer en Kortenaar, B. N. B. Bouthoorn te Wapenveld.
Vinkeveen, J. G. Woelderink te Randwijk.
Waddingsveen, H. J. v. Schuppen te Groot Ammers.

Aangenomen naar:

Nieuwkoop, G. Elzenga te Nijega.

Bedankt voor:

St. Annaland, O. J. v. Bootselaar te Bergschenhoek.
Delft, J. H. Koster te Wouterswoude.
Middelhamis, B. N. B. Bouthoorn te Wapenveld.
Nieuw-Beijerland, W. Dour te Zegveld.
Nunspeet, J. Nauta te Workum.
Oosterwolde, W. J. v. Lokhorst te Bennekom.
Roerwen, F. P. J. v. d. Plassche te Krimpen a. d. Lek.

Intrede te:

Bergambacht, P. J. Steenbeek. Tekst Num. 20:9—11.
Ter Kaple, M. C. Slotemaker de Bruine. Tekst 1 Joh. 4:10.
Bergambacht, P. J. Steenbeek. Tekst Num. 20:7—8.
Ommelandenwijk, J. C. Vermaat. Tekst Rom. 1:16.

ADVERTENTIËN.

Gereformeerd Gymnasium te Kampen.

Het e. v. TOELATINGSEXAMEN zal worden afgenomen VRIJDAG 7 JULI.

Aangifte bij den Rector Dr. J. J. ESSER.